GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 79.

W NIEDZIELĘ DNIA 1. PAŹDIERNIKA 1797.

Z Paryża d. 9. Września.

Dla dopełnienia opisu ostatnich tu zdarzeń, przytaczamy niektore w tey mierze szczegoły po roznych dziennikach rozrzucone.

Uformowanie gwardyi narodowey miało w dzien wybuchnienia nastąpić. Ciało prawodawcze kończyło organizacyą swych grenadyerow, chcąc ich sobie zupełnie przychylnemi uczynić. Gotowało dekret oddalenia woysk od Paryża, a podobno chciało ieszcze do większych środkow przystąpić, lub przynaymniey zadekretować podane przez Thibaudeau proiekta. Chciało iednem słowem, decyduiąco działać, gdy większość dyrektoryatu przewidziała iego zamiary i uprzedził ich w nocy d. 3 na 4 września, własnie gdy obydwie kommissye dozorcze nad salą dla przygotowania wielkich sposobow i zapewnienia ich pomyślności zgromadzone były. Jenerał Angereau poczynił w tey mierze wszystkie woyskowe rozporządzenia. Około godziny 4 z rana dwa wystrzały z armat, ieden na nowem moście, drugi odpowiadaiący mu na moście narodowem, zapowiedziały przybycie i połączenie się woysk stoiących w Vincennes i Meudon. Lewy brzeg Sekwany od mostu narodowego (Ludwika XV.) aż do mostu zmin anego, został zaraz kilką tysięcy woyska osadzony. Ta linia woyskowa wsparta blisko 2000 ludzi na placu Greve, przypierała, prawą do ratusza, a lewą popartą w potrzebie od inwalidow, zaymowała mieysca w Carrousel i na placu Rewolucyi (Ludwika XV.) Srzodek stał z całą siłą przy głowney kwaterze; artylleryа rozściągała się wzdłuż szkoły czterech narodow, i ratusza aż do mostu nowego. Gdy wszystko takim sposobem urządzone było, zamek Tuillery został woyskiem opasany. Jenerał Augereau wchodzi do koszar grenadyerow ciała prawodawczego mimo oporu ich kommendanta Ramel, mowi do nich, oswiadcza degradacyą kommendanta Ramel, zdziera mu sam ramieniki i aresztuie go. Grenadyerowie udali się za jenerałem Augereau

W tym samem czasie jenerał Lemoine na czele jednego wydziału woyska, wchodzi do zamku Tuillery, i aresztuie obydwie kommifsye dozorcze nad salą, do których się kilku innych członkow było przyłaczyło. Niektorzy z nich chcieli się opierać, iuż rękoma, iuż mową; między ostatniemi był Pichegru, ale nadaremnie. Wszyscy zostali do Templu zaprowadzeni, wyiąwszy kilku, którzy mieli to szczęście ucieczką się uratować.

Tym czasem na wystrały z armat, uważane iako na gwałt, zgromadziło się zaraz blisko 200 członkow rady 500, a na sali rady starszych kilkadziesiąt. Jenerał Angereau przybywa: zapowiada członkom rady 500, iż ma od dyrektoryatu zlecenie przeniesienia ich sefsyy do Odeon, dawniey teatru Francuzkiego. Jeden z członkow odpowiada: "Dyrektoryat nie ma prawa podług swego upodobania odmieniać miey sce naszych sefsyy; nie ustąpiemy chyba przemocy." Jenerał Angereau kazał postąpić woysku, i w momencie sala zostaie prozną. Aubry iest wśrzod swych kollegow aresztowany. Groźby, wyrzekania, mówi gazeta narodowa, dały się słyszeć; lecz wnet wszystko się ucisza, sala zostaie wyproznioną. W radzie starszych nie czyniono oporu. Gdy jenerał Angereau doniosł o rozkazie, który miał od dyrektoryatu, podniosł się ieden z członkow i rzekł: Poydziemy na wezwanie dyrektoryatu; ocalenie rzeczypospolitey wyciąga zapewne tych wielkich śrzodkow. Konstytucya musi na moment umilknąc, aby potym głosniey mowiła."

Simeon prezydent rady 500 i Lafonladebat prezydent rady starszych udali się jeszcze przed południem z kilką członkami przed drzwi swych sali i żądali otwarcia ich; lecz zwroceni nazad uczynili swoią protestacyą. Ułomek ten ciała prawodawczego zgromadził się na moment na ulicy S. Honoryusza. Było ich mowią 50 do 60, ale obawiaiąc się żeby ich nie zaaresztowano, czym prędzey się rozeszli.

Przedmieścia S. Antoniego i Marceau przybyły zbronią, offiaruiąc swe ramiona na obronę ciała prawodawczego i dyrektoryatu. To tylko iedno poruszenie ludu zaszło, i to w naywiększym porządku. — Rogatki zamknięto, deliżance wsztrzymano, kuryerowie tylko z urzędowemi depeszami odchodzili i poczta była doziérana.

Ciało prawodawcze wydało także odezwę do narodu względem ostatniego krolewskiego spisku, która z oznaymionemi od dyrektoryatu do Paryżanow i do Francuzow odezwami (umieszczonemi iuż w tey gazecie) iedney iest treści.

Tak nazwany okół konstytucyyny otwarł znowu swoie zchadzki w domu Montmorenicy.

Bywszy deputowany Chappe, chcąc się do Templu wcisnąć i z Pichegru rozmowić, został od kommendanta Templu jenerała Dutertre aresztowany.

Tuteyszy obywatel Betami oznaymił list, w którym co następuie przywodzi: Pewna osoba przyszła do niego imieniem brata jenerała Pichegru, offiaruiąc mu nie tylko broń, ale znaczną nadgrodę, gdyby się podiął uwolnić jenerała Pichegru z więzienia Templu, i że wiele osob iuż się do tego obowiązało. Lecz Betami, który dawniey pod Pichegru służył, zaraz ten list oznaymił.

Gdy część woyskowey kommifsyi na

wygnanie skazaną została rada 500 na propozycyą Jourdana nową kommifsyą z Talots, Portes, Matin, Savory, Echafseriaux i Jourdana wyznaczyła.

Wieść iakoby margrabiego de Bouillé aresztowano iest zmyślona. Dumourier zaś tu wcale nie był; więc nie prawda żeby miał oknem uciekac.

Brat Carnota także ztąd umknął. — Słychać że Barthelemy, który iuż w Templu siedzi do Madagascar ma bydź wywieziony.

Wiele osob, które na wyprowadzenie są skazane, wywieziono tym czasem do zamku Hamm. Wdowę Xżną Orleańską iuż także z tąd wywieziono.

Słychać że ieden z zagranicznych naszych posłow naywięcey się do odkrycia krolewskiego spisku przyłożył, i wiele względem niego obiaśnienia uczynił.

Tuteysze pisma przywodzą, że teraźnieyszy minister zagranicznych związkow Talleyrand Perigord chce swoy urząd złożyć.

Dwadzieścia dwoch tu naypierwszych emigrantow aresztowano, między którėmi znayduie się Xżę Choiseul i margrabia de Breteuil, a procz tego miano 1218 emigrantow, czyli 1500 podług drugich aresztować. Wieść iednak, że maią bydź wszyscy rozstrzelani, nie zdaie się bydź prawdziwą.

W nocy d. 7 dekretowała rada 500, żeby członki nowey trzeciey części we 24 godzin wykonali przysięgę nienawisci tronu, inaczey zaś za odpadłych uznani będą. Rada starszych potwierdziła zaraz tę rezolucyą. Postanowiono także, że wszyscy nieprawnie obrani reprezentanci dostaną paszporta i koszt na powrot.

Z Paryża d. 11. Września.

Potwierdziło się, że teraźnieyszy minister sprawiedliwosci Merlin de Douay na mieysce Barthelemy, a teraźnieyszy minister wewnętrzny Franciszek Neufchateau na mieysce Carnot do dyrektoryatu obrani zostali. W nocy na d. 8 przystąpiła rada 500 do obrania podług konstytucyi 10 kandydatow, z których rada starszych iednego na mieysce Barthelemy wybrać miała. Liczba głosuiących członkow w radzie 500 była 263, i ta następuiących kandydatow obrała: 1. Fr: Neufchateau, minister wewnętrzny, 2. Merlin, minister sprawiedliwości, 3. jenerał Mafsena, 4. jenerał Angereau, 5. Garat dawny minister, 6. Ernouf, głowa sztabu armii Sambry i Mozy, 7. Lecarlier, 8. Monge, dawniey minister marynarki, 9 Gohier dawniey minister sprawiedliwości, 10. Lacroix minister zagranicznych związkow. Listę tę przesłano do rady starszych, która zaraz d. 8 do obrania przystąpiła. Liczba głosuiących członkow była 139; z tych naywięcey otrzymał Merlin de Douay głosow, który zaraz dyrektorem na mieysce Barthelemy ogłoszony został, i radzie 500 dyrektoryatowi i Merlinowi wypis protokułu tego obrania przesłano. Skoro rada 500 o tym obraniu wiadomość powzięła drugich 10 kandydatow na mieysce carnot proponowała: 1. Fr: Neufchateau, 2 Garat, 3. jenerał Ernouf, 4 jenerał Mafsena, 5. jenerał Angereau, 6 Gohier, 7. Delacroix, 8. Monge, 9. Talleyrand Perigord, 10. Gungené dyrektor publicznych nauk. Z tych Franciszek Neufchateau miał naywięcey głosow i dyrektorem na mieysce Carnot był ogłoszony.

Obydwa na dyrektorow obrani minis-

)2(

trowie przyięli swe urzędy. W liście, który Merlin z tego powodu do dyrektoryatu pisał, wyraża między innymi:" W ważnych okolicznościach, w iakich się teraz znayduiemy, nie godzi się obywatelowi długo swey słabości radzić, i porownywać ią z wysokiem urzędem, na który go ciało prawodawcze powołuie. Taki dowod zaufania iest rozkazem, a moią powinnością słuchać go. Męztwo moie iest tą uwagą ożywione, iż gdy rzucam okiem na wielkie czyny, któreście Wy Obywatele Dyrektorowie, wykonali, widzę iuż utartą przed sobą drogę, która ieszcze nie dawno tysiąc przeszkod wystawiała. Oddaliliście ich, a ia przychodzę zbierać owoce waszych tryumfow. Nie ukrywam z resztą przed sobą niebezpieczeństw, któremi publiczna sprawa ieszcze iest otoczona. Nieprzyiaciele oyczyzny drzą, że ich spisek rozbity został; lecz ich nadzie ieszcze nie są zniszczone, i bezwątpienia układaią iuż sposoby, Obywatele Dyrektorowie, do ukarania was za wasze zwycięztwo. Będę więc teraz z wami dzielił wasze niebezpieczeństwa; lecz nowe niebezpieczeństwa nie są dla was tylko nową sławą. Przyrzekam wam nieograniczoną gorliwość i przychylność, które są owocem 8 letniego doświadczenia, pracom rewolucyynem całkiem poświęconego, i szczere życzenie użycia waszego światła i przykładu. Obym, Obywatele Dyrektorowie, był tak szczęśliwy uzyskać iako wasz kollega, tę dobrą chęć, iakąście mnie w obydwoch ministeryalnych urzędach zaszczycali! Spodziewam się iednak że szczęśliwa zgoda dozwoli nam nieustraszonym i iednogłośnym krokiem do zamierzonego wielkiego celu dążyć, któryście sobie przepisali, a ten iest utwierdzenie rzeczypospolitey, pokoy i dobro wszystkich obywateli.„

Obywatel Neufchateau mowi z tey samey okazyi w liście swoim: "Nie szukałem honoru, który mnie spotyka. Nie chętnie opuszczam moy teraźnieyszy urząd, i gdyby tylko odemnie zawisło, chętnie bym z wysokiego stopnia zszedł; lecz narod mowi, a ia nie umiem tylko słuchać. Dyrektoryat iest wiązką republikanckich strzał. Ja nie przerwę iednosci iego, i ieżeli do iego mocy nie potrafię się przyłożyć, to będę się przynaymniey starał, żeby nie był podzielony, poki ia będę miał honor do niego należeć. Oto iest naygodnieyszy hołd od tego, który od was iako przyiaciel był dotąd traktowany.„

Wczoray d. 10. byli obydwa nowi dyrektorowie Merlin i Franciszek Neufchateau, w swem charakterze podług zwyczaynych uroczyści, przy braterskich uściskaniach, wystrzałach z armat, muzyce &c. w pałacu dyrektoryalnym instalowani.

Dyrektoryat popiera swoie zwycięztwo z takim umiarkowaniem, iż gdyby iego nieprzyiaciele byli zdatni do bezstronniczego sądzenia, koniecznie by się z nim pogodzili.

Powrotu terroryzmu nie potrzeba się iuż więcey obawiać. Mowią prawda niektórzy krwawi ludzie o wymordowaniu więźniow; ale dyrektoryat tęgą ręką prowadzi cugle rządu, i trzyma anarchistow i royalistow na wodzy.

Exdyrektor Carnot żyie, i lubo nieprzyiaciele dyrektoryatu starali się rozsiewać iego zamordowanie, brat iego żywem iest iednak świadkiem, co się działo; bo gdy słysząc w przedpokoiu izby obrad dyrektoryatu, co na sessyi zachodziło, o-

strzegł go i wyprowadził, przez wartę z pałacu Luxemburg.

Z aresztowanych deputowanych, wymazano z listy Merlemont, Tupinier, Lametterie, Jarry, Desloges, Fayolle, Portée, Gregoire de Rumare, Piedon Launois, Maillard i Goupil de Prefel, którzy się właśnie w sali znaydowali, gdy kommissyą dozorczą aresztowano i razem znią aresztowani byli, ale w 48 godzin potym wypuszczeni. Reszta naywięcey 20, między któremi się Boissy d'Anglas znayduie, zostali pod okryciem iednego batalionu i 2 armat pod kommendą jenerała Dutertre, który umocowany iest wszędzie gdzieby tylko miał potrzebę wezwać siły woyskowey, drogą ku Rochefort poprowadzeni, zkąd do Guyany maią bydź zaambarkowani.

Pichegru miał przed swoim odiazdem oświadczyć: Uchybiliśmy iedney godziny, i oni teraz z nami to czynią, co byśmy byli z niemi czynili."

Że ta rewolucya w rożnych publicznych urzędach znaczne odmiany zasobą pociągnie, łatwo sie domyslić można. Mowią że Garat będżie ministrem wewnętrznym, a Gohier ministrem sprawiedliwości. Sekretarz zagranicznych związkow Giraudet, złożył swóy urząd, a Daunou iest iego następcą.

Wiele deputowanych, którzy nie byli aresztowani, korzystali z otwarcia rogatek ratuiąc się ucieczką. Wielu znich dostali zagranicznych paszportow, i za temi udaią się do Szwaycar i do Hollandyi.

Benezech bywszy minister odieżdza także do Szwaycaryi. _ Doulcet Pontécoulant żądał i otrzymał od rady 500 na 8 miesięcy urlop do Wod Szwaycarskich wyiechania. _ Thibaudeau od zaszłey rewolucy tylko raz się w radzie 500 pokazał. _ Dupont de Nemours od uwolnienia swego z aresztu nie pokazał się ieszcze w radzie starszych i zaprzestał swego dziennika wydawać.

Mowią że do Włoch kuryer pobiegł z rozkazem aresztowania Irlandczyka jenerała Clarke, przyiaciela Carnota, który miał od tego mieć zlecenie pilnowania wszystkich krokow jenerała Buonaparte.

Kommissarz Maret i sekretarz Colchoh przy kommissyi negocyacyyney w Lill, są dla swych związkow z Barthelemy odwołanemi, i dway dawni konwencyi członki Treilhard i Bonnier na ich mieysce mianowani.

W Lyonie przez roztropność dyrektoryatu, tak rewolucya spokoynie przeszła iak w Paryżu: wielka liczba emigrantow została przez liniowe woyska bez rozlania kropelki krwi aresztowana.

Policya złapała list adressowany z iednego Niemieckiego miasta do iednego z aresztowanych deputowanych, w którym ważne wiadomości o negocyacyach z pretendentem i innemi dworami odkryła.

Nadzwyczayny kuryer przywiozł wczoray z Marsylii wiadomość, że kolomna woyska od Włoskiey armii tam weszła, emigrantow otoczyła i niektorych z nich ukarała.

D. 3 na 4 jenerał Massena wszedł z kolomną woyska do Lyonu, własnie kiedy Joubert do Marsylii. Royaliści pozwolili się w Lyonie cierpliwie łapać; zaaresztowano ich do 1500. Porcy znayduie się między niemi.

Z Paryża tegoż dnia

Wczorayszy Redaktor mieści w sobie:

"Na wyprowadzenie skazani deputowani, zostali wczorayszey nocy z Barthelemy pod dobrą eskortą ztąd wywiezieni. Powieziono ich drogą ku Orleans. — Fabrykanci nowin, donoszą że obywatel Carnot został od swych kollegow w mieyscu ich sessyy zabity. Zapewne duch iaki wyniosł ciało zabitego; ponieważ po uczynionym wyszukaniu u naymnieyszego śladu zaboystwa nie znaleziono. — Jak tylko dyrektoryat powalił royalism, anarchiśei, albo iak chcą jakobini, rozumieli, iż nadszedł czas podniesienia ich chorągwi. Już dziennik Defenseurs des principes (obronca zasad) wykrzykiwał: Drzyycie morderczy sędziowie w Wendom i wy iesteście smierci poświęceni &c. Lecz dyrektoryat nie będąc żadney z tych partyy przychylnym, zwrocił na nich uwagę swoią, iako też na wydawcę dziennika, którego aresztować kazał."

Xzna Orleanska prosiła, aby do Hiszpanii była wyprowadzoną. Xżę Conti iest już także iak słychać zswych dobr wywieziony.

Rada 500 zatrudnia się ciagle skarbem. Rada starszych potwierdziła dekret względem wyprowadzenia wydawcow dziennikow. W radzie starszych nowcy trzeciey części deputowani musieli także przysięgę nienawisci tronu wykonać. W radzie 500 gdy Jourdan tę przysięgę wykonywał, uchwyciwszy się za pałasz dodał: Poprzysięgam na moy pałasz!

Cambaceres nie przyiął urzędu kassacyynego trybunału członka. — W tych dniach zgromadziło się tu 6000 osób, które zswych departamentow musiały umykać, i z obywatelami przedmieścia S. Antoniego i innych poprzysiegli na zwaliskach bastylii utrzymanie teraźnieyszey konstytucyi.

Od przedwczoraysza ustały nieustaiące sessye ciała prawodawczego, i zgromadza się iuż w Tuillery nazad.

Wieść iakoby minister woienny oddalony został, była zmyślona. — Dzień 4 wrzesnia ma bydź w całey rzeczypospolitey święcony. — Syna znanego Bouillé tu aresztowano i Xcia Turenne.

Jenerał Moreau nie wiedząc o skazaniu Barthelemiego na wygnanie, napisał do niego o zdradzie Pichegru następuiący list:

Z Głowney kwatery z Strazburga d. 19 Fructidor (d. 5. Września.)

Obywatelu Dyrektorze! Wspomnisz sobie zapewne, że w czasie moiey ostatniey do Bazylei podrozy uwiadomiłem cię o zabraney pod czas przeyścia Renu plice papierow jenerałowi Klingin, obeymuiącey 200 lub 300 listow iego korrespondencyi. Korrespondencya Vittersbach część iey składała; lecz ta była mniey ważną. Wiele listow iest cyframi pisanych, lecz znaleźliśmy do nich klucze: zatrudniamy się ich decyfrowaniem, a to iest przydłuższe. Nikt tam własnego swoiego nie używa przezwiska, tak iż trudno iest odkryć wielu Francuzow korrespondujących z Klingin, Kondeuszem, Wickam, d'Enghien, i innemi. Jednakowoż mamy takie ślady, że wielu z nich iuż nam są wiadomemi. Miałem zamysł nie ogłaszania tey korrespondencyi; pokoy bowiem zdawał się bydź pewnym; nie było przeto żadnego niebezpieczeństwa dla rzeczypospolitey, tym zaś bardziey, gdy to wszystko dowodziło by tylko przeciwko małey liczbie osob, bo nikt tam z przezwiska nie iest wzmiankowany. Lecz gdy widzę na czele spiskow aktualnie tylo złego zrządzaiących

oyczyźnie, człowieka na świetnym urzędzie naywiększe posiadaiącego zaufanie, wielki wpływ maiącego do tey korrespondencyi, i przeznaczonego do grania wielkiey roli w przywołaniu pretendenta, co było iey zamiarem; osądziłem za moią powinność o tym cię uwiadomić, abyście iego fałszywem republikanizmem zwiedzeni nie byli, abyście względem iego postępowania oświecić się mogli, i dali odpor szkodliwym ciosom, któreby mogł zadać naszemu kraiowi, gdyż celem proiektow iego bydź nie może, tylko domowa woyna. Przyznam ci się obywatelu Dyrektorze, iż doniesienie ci o takowey zdradzie, nieskończenie mnie koszstuie, tym zaś więcey, że ten, ktorego wam wskazuię był moim przyiacielem, i byłby nim iescze gdyby mi nie był znanym: mowię o reprezentancie ludu Pichegru. Dosyć on był roztropnym aby miał co pisać, udzielał się tylko słownie korresponduiącym osobom; ci donosili o iego proiektach i odbierali na nie odpowiedzi. Pod wielu on tam iest wzmiankowany przezwiskami, a pomiędzy innemi pod Baptiste. Szef brygady zwany Badouville miał iego zaufanie i nazywał się Coco; był on iednym z kuryerow, ktòrego równie iak innych korresponduiących używał. Musiałeś go widywać dosyć często w Bazylei. Wielkie to ich zaburzenie miało wybuchnąć na początku kampanii 4 roku: polegano wiele na zdarzeniach w czasie przybycia mego do woyska, które nieukontentowane zpobicia siebie, prosić miało o swego dawnieyszego wodza; ten na owczas byłby działał podług dać się mu maiących instrukcyy. Za uczynioną podroż do Paryża po złożeniu przez niego kommendy 900 luidorow miał odebrać; ztąd naturalnie poszło, że nie przyiął urzędu ambassadora do Szwecyi. Familią Laiolais mam w podeyrzeniu, że należała do tey intrygi. Wielkie tylko zaufanie, które mam w twoim patryotyzmie i twoiey mądrości skłoniło mnie do uwiadomienia cię o tym. Dowody tego są nad dzień iaśnieysze; lecz wątpię iżby do sądu służyć mogły. Proszę Cię Obywatelu Dyrektorze, abyś mnie w zdarzeniu tak trudnym twemi radami oświecić raczył; znasz mnie dosyć, abyś wierzył iak to zwierzenie się wiele mnie kosztuie; i że do uczynienia go trzeba było, aby oyczyzna niebezpieczeństwem zagrożoną była. Sekret ten iest powierzony 5 osobom, jenerałom Desaix i Regnier, adiutantowi moiemu i officyerowi wchodzącemu w sekreta armii, który zbiera ciągle odkrywaiące się przez decyfrowanie listow obiaśnienia. Przyymiy zapewnienie wysokiego szacunku i nieskażytelnego przywiązania.

Podpisano *Moreau.*

Z Strazburga d. 11. *Września.*

Nowiny Paryzkie pod dniem 7 donoszą nam iż departament nasz rownie iak i wyższego Renu, są z liczby tych, których elekcye za nieważne są ogłoszone; dorozumiewamy się więc, że osoby z wyboru dyrektoryatu zastąpią mieysce członkow administracyi naszey.

Dnia wczoraysego ogłoszono następuiący list ministra woiennego Scherer, którego rożne pod dniem 3cim republikanckie dzienniki niedorzecznie oskarżyły, iako maiącego porozumienie z wygnanemi reprezentantami.

Minister woienny do armiow i dywizyy woyskowych.

Zdarta iest nakoniec smutna zasłona, rzeczpospolitę pokrywaiąca. Podnieście

waszą odwagę, waleczne armie; wolność rozciągą się ieszcze nad Francyą, i niedaremnie przelaliscie krew waszą dla zdobycia oney; ustała już ta gorsząca walka między stronnikami royalismu, a wiernemi rzeczypospolitey podporami. Zołnierze wszelki go godności stopnia, już więcey obawiać się nie będziecie, abyście zobaczyli splamione wasze laury przez ludzi podłych nie dzielących z wami niebezpieczeństw, którzy nieczuli na sławę, którą wasze zwycięstwa oyczyznę okryły, chcieli poświęcić dostoyności krolewskiey nie zliczone wasze tryumfy. Ludzie odważni odniesli nakoniec zysk walki, a natychmiast zniknęło obmierzłe royalismu straszydło. Rycerze wolności, zostańcie spokoynemi wśrzod burzy; bądźcie posłuszni na głos waszych kommendantow i rządu czuwaiącego dla was; trzymaycie się w tey ogromney postaci, ktora przestrasza rownie zewnętrznych iak wewnętrznych waszych nieprzyiacioł, a w krotce używać będziecie owocu waszych zwycięztw, waszey offiary i powolności. Naymilszą rządu powinnością, i pierwszym starań iego będzie przedmiotem, zniesienie przykrego niedostatku, w ktorym was niechęć dosyć długo utrzymywała. Rzeczpospolita winna wam swoią sławę; rzeczpospolita z swego wypłaci się długu, i pomyślność swoią znaydzie w waszem uszczęśliwieniu. Minister woienny.

Podpisano *Scherer.*

W tymże samem czasie jenerał Moreau następuiące ogłosił pismo.

W kwaterze głowney Strazburgu d 23 Fructidor (d 10 Wrzesnia) jenerał kommenderuiący armią Renu i Mozelli.

W tym momencie odbieram odezwę dyrektoryatu wykonawczego pod dniem 19 bieżącego miesiąca, oświadczaiącą Francyi, iz Pichegru stal się niegodnym zaufania, które od dawna iuż pozyskał był w całey rzeczypospolitey, a szczegulniey w woysku; uwiadomiono mnie także, iż wielu woyskowych nadto ufnych w patryotyzmie reprezentanta tego, przez wzgląd zasługi go, powątpiewali o tym, mam więc za powinnosć odkryć prawdę moim współbraciom, moim współobywatelom. Aż nadto prawdziwą iest rzeczą, iż Pichegru całey Francyi zdradził zaufanie. Uwiadomiłem pod dniem 19 (5) bieżącego miesiąca członka iednego z dyrektoryatu, o wpadłey mi w ręce korrespondencyi z Kondeuszem i innemi agentami pretendenta, która naymnieyszey względem zdrady nie zostawiła mi wątpliwości. Dyrektoryat wezwał mnie do Paryża, i żąda zapewne obszernieyszego obiaśnienia w okoliczności tey korrespondencyi. Żołnierze badźcie spokoyni, bez obawy o wypadki wewnętrzne; wierzaycie, iż rząd poskromiaiąc royalism, czuwać będzie nad utrzymaniem konstytucyi republikanckiey, którey wy obronę poprzysięgliście. Podpisano jenerał kommenderuiący.

Moreau.

Nota. Rozchodzi się po Strazburgu pismo nie maiące podpisu pod tytułem: *Adreß armii Renu i Mozelli*, jenerał kommenderuiący nie znayduie potrzeby ogłaszania go zafałszywe, nie może ono bydź iak tylko dziełem kilku spiskowych. Sprawowanie się armii iest dostateczną odpowiedzią na te czernidła.

Podpisano *Moreau.*

DODATEK

DO N^ru. 79.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 1. Października 1797.

Z Wenecyi d. 2. Września.

Obywatel Dandalo posłany od naszey municypalności do jenerała Buonaparte, zdał rapport z swego wysłania na sessyi dnia 29.— Napotkał jenerała w Mestre, który przyiąwszy go z wszelką dobrocią powiedział mu, iż już wydał rozkazy aby Padwa dostawiła 3000 worow zboża od nas żądanego, a tak nam potrzebnego. Uwiadomiony jenerał, iż miasto Adria, które złaczono z departamentem Padewskim, zawsze należało do exdoży, wydał wyrok powrocenia miasta tego naszemu departamentowi. Pozwolił także na uzbroienie w części żelaznemi armatami 5 okrętow, które dostawić mamy Francuzom, ieżeli nie podobno będzie uzbroić ie samemi metalowemi; przyrzekł oraz 3000 furyy na uzbroienie gwardyi naszey narodowey. Na zaniesione zażalenia względem Istryi i Dalmacyi, odpowiedział w sposobie oboiętnym, i przestał na żądaniu dokładnego obiaśnienia względem tych prowincyy. Dandalo skończył swoy rapport mowiąc: że po półtory godzinney rozmowie, powiedział mu jenerał, iż w krótce oczekuie go w Udine, gdzie on się znaydować będzie.

Piszą z Werony że d. 26 przybył tam oddział dragonii z eskorty jenerała Buonaparte; niewiadomo, czyli tam aż do powrotu jenerała zostanie, lub czyli do Udine poydzie.

Ostatnią razą 8 barkow przewiezło do Korfu Francuzow; oczekuią tam ieszcze 8 innych z stałey ziemi. Mówią nawet że eskadra Tulońska w krotce się pokaże na Adryatyckim morzu, w celu iakieyś ważney wyprawy. Złączy ona się z resztą marynarki naszey, i z flottą Francuzko-Wenecką znayduiącą się na wyspie Korfu od 24 okrętow woiennych

Oto iest rozłożenie i liczba woysk Francuzkich w Fryolu i państwie Weneckim: w Udinie dywizya jenerała Bernadotte; w Gemona, Osopo, St. Daniel jenerała Victor; te dwie dywizye zawieraią ze wszystkim około 10,000; w Treviso

dywizya jenerała Serrurier 9000 ludzi; w Padwie jenerała Massseny 15,000 ludzi; w Weronie jenerała Angereau 9000 ludzi; w Belluno i Bassano jenerała Delmas 8000 ludzi; w Wenecyi jenerała Baraguey-d'Hilliers 10,000 ludzi; całkowicie około 67,000 ludzi.

Z Sztuttgard d 10. *Września.*

Dowiaduiemy się z Wiednia, że kuryer przybywaiący z Udine na dniu 3cim t. m. wysiadł u barona Thugut, który natychmiast z hrabią Cobentzel udał się do Cessarza Jmć. Dotąd nie można nic wiedzieć co przywiezione przez tego kuryera depesze w sobie zamykaią. Cessarz Jmć mianował hrabiego Saurau ministrem skarbowem.

Z wielkim pośpiechem pracuią około fortyfikacyi w Ulm. Kancellarya ogłosić kazała, iż wszyscy pracuiący dostaną 50 kraycarow za każdy dzień.

Hrabia Rudolfe Czernin w dobrach Schænof blisko Töplitz, kazał wystawić kolos 30 stop wysoki, na pamiątkę bitwy dnia 22 sierpnia 1796 r. pod Schwarzenfeld od Arcy Xcia Karola zbawcę Czechow i Niemcow wygraney, z stosownemi do tey okoliczności napisami. Węgielny kamień założony został w przytomności Arcy Xiężniczki Maryi Krystyny i Xcia Sasko-Cieszyńskiego.

Z Zemlina d. 7. *Września.*

Podrożni z Konstantynopola i innych Tureckich okolic zapewniaią iednostaynie, że tam pewna tęsknota i boiaźń lud ogarnęła, a wiele ludzi iest tego zdania, że wielką odmiana w rządzie Tureckim musi nastąpić. Jakoż zważywszy wszystkie okoliczności, zdaie się, że tam prędzey iak nawet myślić można do wybuchnienia przyydzie, ponieważ przez bawienie tam Francuzow, względem których dobrego przyięcia rząd Turecki sobie naywiększe zarzuty czyni, wiele zagorzałych głow i prożniakow maxymami Francuzkiemi się zarazili. Ile niespokoyność w innych Tureckich prowincyach iest wielka, tyle tu graniczące z nami prowincye spokoyności doznaią, i wielką przychylność do rządu Tureckiego okazuią. Teraźnieyszy Belgradzki basza utrzymuie dobre porozumienie się z nami, i chciałby się z formą naszego rządu oznaymić.

Dowiaduiemy się, iż smutny los spotkał w tych dniach piękne miasto Scutari uważane za naywiększe z przedmieściow naszey stolicy. Więcey 3000 domow spaliło się. Początek pożaru niewiadomy. — Płomień z taką gwałtownością rozszerzał się, że wszystkie sposoby do ratunku i przytomnosć W. Sułtana zachęcaiącego osobiście do gaszenia żadnego skutku nie sprawiły. Konstantynopol ocalenie swoie morzu iedynie iest winien, gdyż wiatr tak ułatwiał kommunikacyą ognia z Scutari do stolicy, że bez przeszkody pochodzącey z szerokości kanału, część iey przynaymniey w popioł byłaby obrocona.

Z Frankfurtu d. 12. *Września.*

Jenerał Hoche odebrał wczoray przez kuryera tę ważną wiadomość, że miasta Kolonia, Bonn, Achen, Trewir &c. Cysreńską rzecząpospolitą się uroczyście ogłosiły. To zdarzenie ściąga nadzwyczayną uwagę, ponieważ się przedugodnym artykułom, co do całości Rzeszy przeciwi. Potrzeba więc dalszych ztąd skutkow oczekiwać.

W Kolonii ogłosił tamteyszey municypalności prezydent bywszy konsyliarz

Kempis, iż pod protekcyą Francuzką, rzeczpospolita Cysreńska spieszno 60,000 narodowey gwardyi uformować zamyśla.

Z Udine d. 6. Września.

Konferencye ciągle trwaią, lecz nie każdego odbywaią się dnia. Buonaparte dzień wczorayszy przepędził na oglądaniu fortecy Palmanova, a dziś tu na kongres ziechał; chociaż zgadnąć niemożna co się dzieie, z ukontentowaniem iednak postrzegamy, dobre porozumienie, które panuie pomiędzy pełnomocnikami.

Z Kolonii d. 10. Września.

Tu nastąpiła ważna odmiana: przyiaciele rewolucyi wzięli górę i poszli za przykładem Cysalpinow. Cały rząd, skarb, archiwa wszystko opanowali. Skutkiem tego było uroczyste zrzeczenie się wszystkich dawnych związkow z Niemcami. Kommissya pośrzednicza i nowe municypalności tu i w Achen, Trewirze i w Koblentz, ogłosiły się formalnie pod protekcyą Francyi za niepodległą rzeczpospolitą Cysreńską, i wyższego Renu, kraie od Trewiru aż do Kolonii do siebie przyłączyły. Z doniesieniem o tym wysłano zaraz kuryerow do Paryża, i do jenerała Hoche; ostatniego upraszano aby nowey rzeczypospolitey tymczasowy dyrektoryat mianował, nim pierwiastkowe zgromadzenia będą zwołane. Następności z tey odmiany nie są do wyrachowania: Francuzi otrzymaliby przez to nowe źrzodła. Weźmy zabranie klasztornych, duchownych i elektorskich dóbr, które 3 części całego kraiu wynoszą, do tego przydać dobra emigrantow, ieżeli nazad nie powrocą, iak wiele millionow zyskaliby!

D O N I E S I E N I A.

Die Unterzeichneten von Wien hier angekommenen Klavier=Instrumentenmacher machen hiemit einen hohen Adel, und verehrungswürdigen Publikum bekannt, daß sie nicht nur alle Gatungen von Fortopiano's oder Klavierinstrumenten nach den neuesten Erfindungen, und Verbesserungen neu verfertigen; sondern auch alle schadhafte Instrumente möglichst zum Gebrauch herstellen. Nebstdem sind die Unterzeichneten erbitig jedermann der es wünscht; die Stimmung, und kleine Reperaturen um den billigsten Preis, und Accord zu besorgen.

Ein bereits zum Verkauf fertiges Fortopiano von schönen Holz kündigen sie zugleich; als die erste Probe ihrer Arbeit, und geschmacks hiemit an, und empfehlen sich der gnädigen Unterstützung aller Musick und Kunstfreunde. Ihre Wohnung ist Nro. 401. in der Schlakauer Gasse. Cracau den 20. September 1797.

Peter Kohl.
Daniel Fuchs.
Instrumentenmacher.

Niżey wyrażeni Artysci Instrumentow Klawikortowych przybywszy z Wienia uwiadomiaią JW. Wielmożnych i Prześwietną Publiczność, iż oni nie tylko wszelkich gatunkow Fortepiana, albo Klawikortowe Instrumenta podług naynowszych wynalazkow, i poprawian nowo wystawiaią, lecz także stare uszkodzone instrumenta do używania nazad naprawia. Oprocz tego offiaruią każdemu ktoby sobie życzył stroić i naprawiać Fortopiany za pomierną ceną podług ugody swe usługi.

Stoiący iuż do sprzedania ieden gotowy Fortopiano z drzewa pięknego dla tego wspominaią, iż iest pierwszą probą ich roboty i gustu, a przytym polecaią się łaskawym względom wszystkich Muzyki i pięknych sztuk Amatorow. Mieszkanie ich iest pod Nrem. 401. na ulicy Sławkowskiey. W Krakowie dnia 20. Wrseśnia 1797.

Piotr Kohl.
Daniel Fuchs.
Artyści Instrumentow.

Obwieszczenie owych miast i miasteczek, z których czopowe w cyrkule Siedleckim na rok ieden więcey daiacemu w arendę puszczone będzie.

Karczma zabuzna,	dnia 28	września	r. b.
Liw,	detto	detto	detto.
Kamieńczyk,	detto 2	października.	detto.
Stanisławow.	detto	detto detto	detto.
Cegłow,	4	detto	detto.
Osiek,	detto 6	detto	detto.
Latowice	detto 9	detto	detto.
Stoczek	detto 11	detto	detto.

Licytacya takowa w każdym wyżey wyrazonym mieście odprawioną będzie, zaś o kondycyach zaarendowania, codziennie w Ces. Krol. kancellaryi Cyrkułu Siedleckiego dowiedzieć się, a nawet w każdym wyszczegulnionym Mieście wyznaczonego dnia do licytacyi zainformować się dokładnie można. Dan w Siedlcach d. 9 września 1797 roku.

Lakupich a Drenafetd, cyrkularny Starosta.

Z strony C Kr. cyrkularnego urzędu Radzińskiego, stosownie do nadworno kommissyynego nakazu d. 22 sierpnia 1797 Nro. 11509 powszechnie czyni się wiadomo iż czopowe w miastach królewskich i duchownych w tuteyszym cyrkule sytuowanych iako to w Łukowie, Stezycy, Laskarzewie, i Okrzeia, a die 1ma Novebr: 1797 ad ultimam 8bris 1798 przez publiczną licytacyą naywięcey daiącemu w arende puszczone będzie względem czego termin d. 6 8bra r. b. naznacza się, na którym wszyscy arendować ochotę maiący o zwyczayney godzinie 9 zrana w tuteyszey kancellaryi cyrkularney stawić się maią.

Pretium fisci w Łukowie	6624	zł. poł.
Steżycy	900	zł. poł.
Laskarzewie	880	detto.
Okrzei	95	detto.

Zaś kondycye tego są nastepuiące.

1mo Kontrakt znaywięcey daiącym uczyniony bydź miany w przypadku gdyby z woli naywyższey inaksze urządzenie względem czopowego nastąpić miało, tedy w pośrzod arędy od czasu nastepuiącego inszego uregulowania upadnie.

2do Naywięcey daiący arendarz czyli pachtarz ma proporcionalną kaucyą to iest cało roczny czynsz, i 10tą proto vadium zabespieczaiąc zatratę złożyć, i oprocz tego.

3tio Czynsz zaaredowanego czopowego wynikaiacy w kwartalnych ratach anticipative do cyrkularney kassy Radzińskiey wypłacać.

Radzyn dnia 1go września 1797 roku. *von Hase sta. Cyrkularny.*

Ponieważ według wysokiey gubernialney dyspozycyi de dato 22 Augusti a C. Nro. 11509 podatek czopowy z miasta Kro. Urzecowa, zacząwszy a 1ma Norembris a cur. drogą publiczney licytacyi w tuteyszey K. cyrkularno urzędowey kancellaryi na rok ieden w dzierzawę puszczony będzie: Takowa licytacya podaie się przeto ninieyszym ku powszechney wiadomości z tym dokładem, iż pretium fisci na pierwsze wywołanie zł. polskich 630 przyięte zostało; oraz że dzierzawca do złożenia kaucyi, arendowney ilości, odpowiadaiacey, a to za całoroczne arendowne kwantum prócz ustanowionego 10 procentowego vadium obowiązany iest która to kaucya zaraz przy licytacyi złozona bydz musi Wreszcie służy i to do wiadomości, iz zaarendowanie tegoż czopowego w dniu 4szym listopada r. b. punkt o godzinie 10 zrana w tuteyszey cyrkularno-urzędowey kancellaryi rozpoczęte będzie, i że każdemu, ktokolwiek takowey dzierżawy życzyć sobie będzie, wolno iest na teyże licytacyi znaydować się. Z C. K. cyrkularnego urzędu w Jozefowie dnia 4go września 1797 roku.

Baron de Trach mp. Kommis: cyrkul:

Przez Ces. Kr. szlachecki sąd Krakowski dnia 9 września 1797 pod Nrem 3701 wydany dekret mocą którego urząd komorniczy Krakowski niżey podpisany wiadomo czyni publiczności, iż suknie. pasy. bielizna, pościel, po niegdyś W. Wincentym Chwalibogu zmarłym na Kazimierzu przy Krakowie w kamienicy JW. Jozefa Chwaliboga d. 9 października roku tegoż o godzinie dziewiątey zrana przez aukcya i publiczną licytacya za gotowe pieniądze sprzedane będą, na ktorym dniu każdemu wolna licytacya rzeczy tych dozwolona będzie. Dan w Chliwskiey Woli dnia 24 września 1797 roku.

Andrzey Rottermund, komornik ziemski Krakowski